

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 lutego 2018 r. w Warszawie

sprawy J. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu J. M. (1) prawo do emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i do obliczenia wysokości emerytury przyjmuje: jako kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie odwołującego z uwzględnieniem waloryzacji 83.841,93 zł, jako kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 467.209,97 zł, przy przyjęciu dalszej średniej długości życia 202,30 miesięcy i ustala, że wysokość emerytury na dzień 26 lutego 2015 r. wynosi 2.723,93 zł,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującego J. M. (1) kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

3. stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...) odmówił ubezpieczonemu J. M. (1) przyznania emerytury na podstawie art. 55 ustawy wskazując, że na mocy decyzji z dnia 05 marca 2014 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego od dnia 27 lutego 2014 r., natomiast z wnioskiem o przyznanie emerytury ubezpieczony wystąpił w dniu 24 lutego 2014 r., a więc przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, wynoszącego 65 lat i 4 miesiące. Na tej podstawie organ rentowy uznał, że brak jest podstaw do zastosowania powołanej wyżej regulacji i ustalenia wysokości emerytury według zreformowanych zasad w myśl art. 26, tj. na podstawie zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego wartości kapitału początkowego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne (decyzja z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...)) k. 11, tom II a.r.).

Odwołanie od wymienionej decyzji złożył **J. M. (1)** wnosząc o jej zmianę i obliczenie emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej przy uwzględnieniu faktu podlegania ubezpieczeniom społecznym po osiągnięciu wieku

emerytalnego. Wskazał, że uprzednie ustalenie w stosunku do niego emerytury na tzw. „starych zasadach” nie stanowi przeszkody do ustalenia w stosunku do niego emerytury kapitałowej. Na poparcie swojej argumentacji odwołujący powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2013 r. (II UZP 4/13) z której wynika, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015 r. poz. 748) niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (odwołanie z dnia 11 marca 2015 r. k. 7-9 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 09 kwietnia 2015 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 55 ustawy emerytalnej ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 01 stycznia 1949 r., który osiągnął wiek emerytalny na podstawie art. 27 i posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiet, może być obliczona emerytura na zasadach określonych w art. 26, tj. na podstawie zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego: zwaloryzowanej kwoty kapitału początkowego oraz zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne, o ile wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. oraz kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego. Organ rentowy podkreślił, że ubezpieczony z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury powszechnej na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej wystąpił w dniu 24 lutego 2014 r., a zatem wniosek został złożony przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego w związku, z czym na datę złożenia wniosku nie spełniał on warunku kontynuowania ubezpieczeń emerytalnego i rentowych po osiągnięciu tego wieku. Na tej podstawie organ rentowy odmówił wnioskodawcy przeliczenia świadczenia w oparciu o powołaną wyżej regulację (odpowiedź na odwołanie z dnia 09 kwietnia 2015 r. k. 5 a.s.).

Wyrokiem z dnia 15 września 2015 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzja organu rentowego z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...) w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do przeliczenia emerytury J. M. (1) od dnia 27 lutego 2014 r. na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił, że J. M. (1), urodzony w dniu (...), w dniu 24 lutego 2014 r., złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie na jego rzecz prawa do emerytury powszechnej na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748). W związku z powyższym decyzją z dnia 27 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał ubezpieczonemu emeryturę z urzędu od dnia 27 lutego 2014 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, wynoszącego 65 lat i 4 miesiące. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął podstawę wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, wynoszący 87,92%. Podstawa wymiaru obliczona została przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 87,92% przez kwotę bazową w wysokości 2.275,37 zł, co dało kwotę 2.000,51 zł. Do ustalenia wysokości emerytury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 40 lat, 5 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 2 lata i 4 dni okresów nieskładkowych. Emerytura z urzędu po waloryzacji od dnia 01 marca 2014 r. wyniosła 2.107,12 zł. Następnie organ rentowy decyzją z dnia 05 marca 2014 r., znak: (...) podtrzymał stanowisko wyrażone w decyzji z dnia 27 lutego 2014 r. Na mocy kolejnych decyzji świadczenie podlegało stosownym waloryzacji oraz przeliczeniom w oparciu o przedkładane przez odwołującego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu .

Po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego odwołujący do dnia 31 grudnia 2014 r. pozostawał zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. na podstawie umowy o pracę na czas określony. Z tego tytułu w okresie od dnia 01 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. osiągnął przychód brutto w wysokości 8.017,97 zł. Od otrzymywanych w tym czasie przez odwołującego wynagrodzeń zakład pracy odprowadzał składki na ubezpieczenia społeczne. Jednocześnie od dnia 01 sierpnia 2014 r. odwołujący pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy

zlecenia w Biurze (...) z siedzibą w O. i z tego tytułu jest objęty ubezpieczeniem społecznym – emerytalnym, rentowym i zdrowotnym, natomiast od wypłacanego wynagrodzenia pobierane były składki emerytalne, rentowe i zdrowotne.

W dniu 30 stycznia 2015 r. J. M. (1) zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie przysługującego mu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych według tzw. „nowych zasad”.

Decyzją z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu J. M. (1) przyznania emerytury na podstawie art. 55 ustawy wskazując, że z wnioskiem o przyznanie emerytury ubezpieczony wystąpił w dniu 24 lutego 2014r., a więc przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, wynoszącego 65 lat i 4 miesiące. Wobec powyższego organ rentowy uznał, że na datę złożenia wniosku ubezpieczony nie spełniał warunku kontynuowania ubezpieczeń emerytalnego i rentowych po osiągnięciu tego wieku. Na tej podstawie organ rentowy uznał, że brak jest podstaw do zastosowania powołanej wyżej regulacji i ustalenia wysokości emerytury według zreformowanych zasad w myśl art. 26, tj. na podstawie zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego wartości kapitału początkowego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne.

Sąd Okręgowy podał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych ubezpieczonego, a ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a sam Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy. Przy czym Sąd Okręgowy zaznaczył, że stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, a strony różniły się wyłącznie, co do oceny prawnej przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd I instancji zważył, że stosownie do treści art. 55 ustawy emerytalnej, ubezpieczonemu urodzonemu od dnia 01 października 1948 r. do dnia 31 grudnia 1948 r., który osiągnął wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat i 4 miesiące dla mężczyzn i posiada okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, może być obliczona emerytura w oparciu o zgromadzone na koncie składki na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji, o ile wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. i kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Sąd Okręgowy wskazał ponadto, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2013 r., sygn. akt II UZP 4/13, ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015 r. poz. 748), niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu przyjętego stanowiska wyjaśnił, że sformułowanie „kontynuował ubezpieczenie” użyte w treści art. 55 ustawy emerytalnej, w istocie oznacza „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego, czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym). Oznacza to po pierwsze, że zawarta w art. 55 ustawy emerytalnej przesłanka kontynuowania ubezpieczenia do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym mogłaby zostać spełniona także w sytuacji gdyby wniosek o emeryturę został złożony przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, a po drugie z przepisu tego nie wynika, aby wniosek o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie. W treści przywołanej uchwały, Sąd Najwyższy położył zatem nacisk na ustalenie, czy ubezpieczony kontynuował ubezpieczenie, a w istocie czy nie rozwiązał stosunku pracy, a tym samym czy nie rozwiązując stosunku pracy kontynuował opłacanie składek do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym, niezależnie od tego, czy ubezpieczony wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą i uzyskał do niej prawo.

W ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczony zasadnie odwołał się do wskazanej powyżej uchwały. Wskazał, że w przypadku odwołującego zachodzą podstawy do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej, gdyż ubezpieczony J. M. (1) według stanu na dzień wydania zaskarżonej decyzji z dnia 26 lutego 2015

r. osiągnął powszechny wiek emerytalny, wynoszący w jego przypadku 65 lat i 4 miesiące. Jednocześnie zaznaczył, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 27 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej, także i niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Ubezpieczony występując z wnioskiem o prawo do emerytury (ponowne prawo) powinien zatem przede wszystkim osiągnąć powszechny wiek emerytalny, a nie spełnienie tego podstawowego warunku jest wystarczającą podstawą odmowy przyznania prawa do emerytury. Co więcej, ubezpieczony winien po osiągnięciu wieku emerytalnego (65 lat i 4 miesiące) kontynuować ubezpieczenia społeczne, a konkretnie emerytalne i rentowe. W ocenie Sadu Okręgowego, ubezpieczony J. M. (1) spełnił wskazane powyżej warunki, w tym również wymóg kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego i rentowego po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Wobec powyższego ubezpieczony nie utracił na stałe możliwości zweryfikowania wysokości przyznanej na jego rzecz emerytury skoro po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego w dalszym ciągu kontynuował zatrudnienie i uiszczał należne z tego tytułu składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, a z wnioskiem o emeryturę według tzw. „nowych zasad” wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...) w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do przeliczenia emerytury J. M. (1) od dnia 27 lutego 2014 r. na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy zaskarżając powyższy wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez błędną jego interpretację i niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności przepis art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440) oraz przepisów postępowania - art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, poprzez zbyt swobodną ocenę zebranego materiału dowodowego, przez przyjęcie, że przepis art. 55 ustawy daje możliwość przeliczenia wysokości już przyznanej i pobieranej emerytury. Wskazując powyższe przesłanki apelacji, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie skierowanie sprawy do sądu pierwszej instancji celem ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu zarzutów organ rentowy stwierdził, że nie podziela stanowiska Sądu I instancji wyrażonego w uzasadnieniu skarżonego wyroku, ponieważ narusza wskazane w petitum apelacji przepisy prawa jak również pozostaje w sprzeczności z treścią zebranego materiału dowodowego. Organ rentowy wskazał na treść art. 55 ustawy, zgodnie z którym ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być przyznana emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Podniósł, że J. M. (1) urodzony w dniu (...), po uzyskaniu wieku emerytalnego określonego w art. 27 ustawy, pozostawał w ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym. W ocenie organu rentowego nie spełnia on jednak przesłanek z art. 55 ustawy do ustalenia wysokości emerytury według art. 26, bowiem w dacie wniosku o to świadczenie pobierał już emeryturę ustaloną na podstawie art. 53 ustawy. Z powyższego przepisu nie wynika możliwość dokonania przeliczenia wysokości świadczenia, gdy ustalone w myśl art. 26 ustawy jest wyższe niż dotychczas pobierane, a ustalone zgodnie z art. 53 ustawy. Z przepisu art. 55 wynika, że musi to być wniosek o ustalenie prawa do emerytury na podstawie nowych zasad zgłoszony po dniu 31 grudnia 2008 r., po raz pierwszy a nie o dokonanie przeliczenia wysokości pobieranego już świadczenia na podstawie nowych zasad. Zdaniem organu rentowego przytoczona przez Sąd I instancji uchwała Sądu Najwyższego II UZP 4 /13, nie ma w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż dotyczy ona zgola innego stanu faktycznego. Sąd Najwyższy wskazał, że możliwość zastosowania art. 55 w zw. z art. 26 ustawy, dotyczy ubezpieczonego urodzonego do 31 grudnia 1948 r., który kontynuował ubezpieczenie po osiągnięciu wieku emerytalnego i który pomimo przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym nie pobrał wcześniej przyznanej emerytury choćby za jeden miesiąc. W niniejszej sprawie, ubezpieczony ma przyznaną emeryturę od dnia 27 lutego 2014 r., która była mu wypłacana. Zdaniem organu rentowego, Sąd I instancji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury wyliczonej w myśl art. 26 ustawy naruszył wskazane przepisy prawa jak również wydane orzeczenie jest sprzeczne z treścią zebranego materiału dowodowego.

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie, VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, że Sąd I instancji nie poczynił ustaleń faktycznych, które dawałyby podstawę do wydania wyroku zobowiązującego organ do przeliczenia emerytury ubezpieczonego w sposób sformułowany w jego sentencji. Wskazał, że z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych wynika, że skarżący ma przyznane prawo do emerytury z powszechnego wieku decyzją z dnia 5 marca 2014 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego, błędnie Sąd Okręgowy uznał, że ustalona decyzją z dnia 5 marca 2014 r. emerytura przyznana skarżącemu z powszechnego wieku emerytalnego była emeryturą przyznaną z urzędu. Nie ulega wątpliwości, iż skarżący miał przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy lecz decyzja z dnia 27 lutego 2014 r. o przyznaniu emerytury z urzędu została przez organ rentowy anulowana i to skarżący (ur. (...) - 65 lat ukończył (...)) w dniu 24 lutego 2014 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy i na skutek realizacji tego wniosku przyznana została skarżącemu emerytura z powszechnego wieku decyzją z dnia 5 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny wskazał ponadto, że z ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego wynika, że skarżący do dnia 31 grudnia 2014 r. pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na podstawie umowy o pracę na czas określony i z tego tytułu od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. osiągnął przychód brutto w wysokości 8.017,97 zł. od którego odprowadzane były składki na ubezpieczenia społeczne. Stwierdził również, że od dnia 1 sierpnia 2014 r. pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy zlecenia w Biurze (...) z siedzibą w O.. Z wydanego przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. świadectwa pracy z dnia 6 maja 2014 r., wynika, że skarżący w tej spółce zatrudniony był w wymiarze 92/100 od 2 listopada 2012 r. do 30 kwietnia 2014 r., a nie jak twierdzi Sąd Okręgowy od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. Z zaświadczenia z dnia 9 stycznia 2015 r. wydanego przez (...) Biuro (...) wynika, iż skarżący jest zatrudniony na podstawie umowy zlecenia od dnia 1 sierpnia 2014 r. Nie jest objęty ubezpieczeniem chorobowym, natomiast od wynagrodzenia pobierane są składki emerytalne, rentowe i zdrowotne. Z pisma organu rentowego z dnia 29 stycznia 2015 r. - poświadczenie dla celów świadczeń emerytalno-rentowych wynika, że podstawa wymiaru składki z tytułu umowy zlecenia zawartej w dniu 1 sierpnia 2014 r. została ustalona za gruzdzień 2014 r. w kwocie 300,00 zł., za pozostałe miesiące sierpień - listopad 2014 r. podstawa wymiaru składki wynosi „0”. Sąd Apelacyjny podniósł, że z powyższego wynika, iż okresy podlegania ubezpieczeniom nie zostały ustalone przez Sąd Okręgowy prawidłowo. Natomiast we wniosku o emeryturę z dnia 30 stycznia 2015 r. skarżący napisał, że zatrudniony jest w (...) Biuro (...) z siedzibą w O. na podstawie umowy zlecenia do dnia 31 grudnia 2015 r. A zatem w ocenie Sądu Apelacyjnego, kwestia podlegania przez skarżącego ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym wymaga wyjaśnienia.

Nadto Sąd II instancji zaznaczył, że Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję nie przeprowadzając żadnego postępowania dowodowego. Wskazał, że nie jest możliwe nakładanie na organ rentowy zobowiązania do obliczenia emerytury według zasad wynikających z art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji gdy okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalno-rentowym nie zostały przez Sąd Okręgowy prawidłowo ustalone, a nadto w sytuacji, gdy okazałoby się, że spełniony został warunek podlegania ubezpieczeniom emerytalno - rentowym po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, to Sąd Okręgowy nie dokonał hipotetycznego wyliczenia emerytury skarżącego według zasad wynikających z art. 55 w związku z art. 26 ustawy na datę przyznania prawa do emerytury z powszechnego wieku t.j. na dzień 27 lutego 2014 r. i według art. 53 ustawy. Nie jest w tej sytuacji możliwa również ocena czy emerytura obliczona według zasad wynikających z art. 55 w związku z art. 26 ustawy byłaby świadczeniem korzystniejszym aniżeli ta obliczona według starych zasad t.j. art. 53 ustawy.

Sąd Apelacyjny wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy ustali w sposób prawidłowy stan faktyczny sprawy w szczególności okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalno-rentowym przez skarżącego, zbada spełnienie warunków wynikających z art. 55 ustawy, a mając na uwadze obowiązujące orzecznictwo - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 r. II UK 143/13 w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że organ rentowy jest zobowiązany obliczyć emeryturę ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r. spełniającemu warunki

z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy). W sytuacji braku wariantowego wyliczenia emerytury na datę przyznania prawa do emerytury według „starych zasad” na podstawie art. 53 ustawy i według nowych zasad określonych art. 55 ustawy w związku z art. 26 ustawy zobowiąże organ rentowy do wariantowego obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. (1), urodzony w dniu (...), w okresie od dnia 13 sierpnia 1968 r. do dnia 31 sierpnia 1978 r. zatrudniony był w Zakładzie (...) w W. (świadectwo pracy, k.7 tom I a.r.). Następnie w okresie od dnia 10 listopada 1978 r. do dnia 25 stycznia 1980 r. pracował w (...) Spółdzielni (...) (świadectwo pracy, k.9 tom I a.r.). Od dnia 18 lutego 1980 r. do dnia 16 kwietnia 1980 r. wykonywał pracę w Wytwórni (...) w J. (świadectwo pracy, k. 11 tom I a.r.). Kolejno w okresie od dnia 15 maja 1980 r. do dnia 1 marca 1983 r. pracował w Zakładzie (...) w O. (zaświadczenie, k. 13 tom I a.r.). Od dnia 19 kwietnia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1997 r. zatrudniony był w firmie (...) S.A. w W.. W trakcie tego okresu zatrudnienia odwołujący legitymował się następującymi okresami nieskładkowymi przypadającymi od dnia 15 listopada 1991 r. do dnia 3 stycznia 1992 r., od dnia 6 stycznia 1992 r. do dnia 30 marca 1992 r., od dnia 1 kwietnia 1992 r. do dnia 17 kwietnia 1992 r., od dnia 8 września 1992 r. do dnia 17 września 1992 r., od dnia 22 września 1992 r. do dnia 30 września 1992 r., od dnia 5 października 1992 r. do dnia 10 października 1992 r., od dnia 30 października 1992 r. do dnia 2 listopada 1992 r., od dnia 4 listopada 1992 r. do dnia 6 listopada 1992 r., od dnia 1 kwietnia 1993 r. do dnia 10 maja 1993 r., od dnia 20 lipca 1993 r. do dnia 29 lipca 1993 r., od dnia 13 września 1993 r. do dnia 24 września 1993 r., od dnia 22 grudnia 1993 r. do dnia 27 grudnia 1993 r., od dnia 28 stycznia 1994 r. do dnia 1 lutego 1994 r., od dnia 22 kwietnia 1994 r. do dnia 4 maja 1994 r., od dnia 5 lipca 1994 r. do dnia 8 lipca 1994 r., od dnia 20 września 1994 r. do dnia 1 października 1994 r., od dnia 13 grudnia 1994 r. do dnia 24 grudnia 1994 r., od dnia 27 października 1995 r. do dnia 3 listopada 1995 r., od dnia 18 stycznia 1996 r. do dnia 23 stycznia 1996 r. oraz od dnia 16 października 1996 r. do dnia 25 października 1996 r. (świadectwo pracy, k. 15 tom I a.r.). W okresie od dnia 15 stycznia 1998 r. do dnia 14 lipca 1998 r. J. M. (1), zarejestrowany był w Powiatowym Urzędzie Pracy w O. jako osoba bezrobotna. Następnie w okresie od dnia 1 września 1999 r. do dnia 28 stycznia 2000 r. zatrudniony był w (...) S.A. w W.. W tymże okresie zatrudnienia od dnia 22 listopada 1999 r. do dnia 16 grudnia 1999 r. odwołujący przebywał na zwolnieniu lekarskim (świadectwo pracy, k.17 tom I a.r.). W okresie od dnia 1 września 2000 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. ubezpieczony pracował w Przedszkolu nr (...) w O. (od dnia 6 października 2005 r. do dnia 31 października 2005 r., od dnia 26 kwietnia 2006 r. do dnia 16 października 2006 r. oraz od dnia 28 grudnia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. odwołujący korzystał ze zwolnienia lekarskiego)(świadectwo pracy, k.19 a.s., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 55 tom I a.r.). W okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 26 czerwca 2008 r. odwołujący był niezdolny do pracy (zaświadczenie, k. 39 tom I a.r.). Następnie od dnia 1 października 2008 r. do dnia 30 listopada 2008 r. zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. w P. (świadectwo pracy, k.93 tom I a.r.). Od dnia 1 grudnia 2008 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r. pracował w (...) Sp. z o.o. w P. (zaświadczenie, k.213 tom I a.r.). W okresie od dnia 2 maja 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. wykonywał pracę na rzecz (...) Sp. z o.o. w wymiarze pełnego etatu, natomiast w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 października 2012 r. w wymiarze 92/100 etatu (świadectwo pracy, k. 239 tom I a.r.). Od dnia 2 listopada 2012 r. do dnia 26 lutego 2014 r. odwołujący ponownie zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. w P. w wymiarze 92/100 etatu (świadectwo pracy, k.41 tom I akt emerytalnych). Podczas zatrudnienia w powyższych Spółkach od wynagrodzenia J. M. (1) odprowadzane były składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Następnie od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia 3 stycznia 2017 r. odwołujący zatrudniony był w (...) Biuro (...), na podstawie umowy zlecenia. Z tytułu powyższego zatrudnienia ubezpieczony nie był objęty ubezpieczeniem chorobowym, natomiast od wynagrodzenia pobierane były składki emerytalne, rentowe i zdrowotne. W dniu 1 stycznia 2017 r. pomiędzy J. M. (1), a (...) z siedzibą w O. została zawarta kolejna umowa zlecenia na okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. (umowa zlecenia, k.81 a.s., ZUS ZUA, k. 82 a.s.).

W dniu 07 maja 2008 r. J. M. (1) złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o przyznanie na jego rzecz prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Do powyższego wniosku dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek o rentę z dnia 07 maja 2008 r. wraz z załącznikami k. 1-33, tom I a.r.).

Decyzją z dnia 25 czerwca 2008 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu J. M. (1) rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 27 czerwca 2008 r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Do ustalenia wysokości świadczenia organ rentowy uwzględnił 36 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 1 rok i 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Od dnia 01 lipca 2008 r. wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 948,00 zł (decyzja z dnia 25 czerwca 2008 r., znak: (...) k. 65-66, tom I a.r.).

W dniu 24 lutego 2014 r., J. M. (1) złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie na jego rzecz prawa do emerytury powszechnej na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748). W związku z powyższym decyzją z dnia 27 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał ubezpieczonemu emeryturę z urzędu od dnia 27 lutego 2014 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, wynoszącego 65 lat i 4 miesiące. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął podstawę wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, wynoszący 87,92%. Podstawa wymiaru obliczona została przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 87,92% przez kwotę bazową w wysokości 2.275,37 zł, co dało kwotę 2.000,51 zł. Do ustalenia wysokości emerytury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 40 lat, 5 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 2 lata i 4 dni okresów nieskładkowych. Emerytura z urzędu po waloryzacji od dnia 01 marca 2014 r. wyniosła 2.107,12 zł. Następnie organ rentowy decyzją z dnia 05 marca 2014 r., znak: (...) podtrzymał stanowisko wyrażone w decyzji z dnia 27 lutego 2014 r. Na mocy kolejnych decyzji świadczenie podlegało stosownym waloryzacji oraz przeliczeniom w oparciu o przedkładane przez odwołującego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (decyzja z dnia 27 lutego 2014 r., znak: (...) k. 268-269, decyzja z dnia 05 marca 2014 r., znak: (...) k. 17-19, wniosek o ponowne ustalenie emerytury k. 27, zaświadczenie o przychodzie k. 29, decyzja z dnia 25 marca 2014 r., znak: (...) k. 35-37, wniosek o ponowne ustalenie emerytury k. 39, świadectwo pracy z dnia 06 maja 2014 r. k. 41, staż k. 43, decyzja z dnia 22 maja 2014 r., znak: (...) k. 45-47, decyzja z dnia 30 stycznia 2015 r., znak: (...) k. 65-67 tom I a.r.).

W dniu 30 stycznia 2015 r. J. M. (1) zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie przysługującego mu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych według tzw. „nowych zasad”.

Decyzją z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu J. M. (1) przyznania emerytury na podstawie art. 55 ustawy wskazując, że z wnioskiem o przyznanie emerytury ubezpieczony wystąpił w dniu 24 lutego 2014r., a więc przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, wynoszącego 65 lat i 4 miesiące. Wobec powyższego organ rentowy uznał, że na datę złożenia wniosku ubezpieczony nie spełniał warunku kontynuowania ubezpieczeń emerytalnego i rentowych po osiągnięciu tego wieku. Na tej podstawie organ rentowy uznał, że brak jest podstaw do zastosowania powołanej wyżej regulacji i ustalenia wysokości emerytury według zreformowanych zasad w myśl art. 26, tj. na podstawie zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego wartości kapitału początkowego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne (decyzja z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...), k.11 tom II akt emerytalnych).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, ubezpieczony J. M. (1) wniósł odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. W jego treści powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2013 r. (II UZP 4/13). Na tej podstawie ubezpieczony wniósł o ponowne przeliczenie przysługującego mu świadczenia emerytalnego i przyznanie na jego rzecz emerytury kapitałowej (odwołanie z dnia 11 marca 2015 r. k. 7-9 a.s.).

W toku postępowania sądowego, Sąd Okręgowy w dniu 6 września 2017 r. zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do przedstawienia hipotetycznego wyliczenia emerytury dla odwołującego na dzień wydania decyzji z dnia 26 lutego 2015 r. w oparciu o przepis art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (zobowiązanie, k.93 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 14 września organ rentowy wykonując zobowiązanie Sądu, wskazał, że hipotetyczna wysokość emerytury ustalona na dzień 26 lutego 2015 r., w myśl art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynosiłaby: 2.607,15 zł brutto:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 83.841,93 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 467.209,97 zł
- kwota pobranych emerytur 23.625,08 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 202,30 m-cy

Obliczenie wysokości emerytury:

$$[(83841,93 + 467209,97) - 23625,08] / 202,30 = 2.607,15 \text{ zł.}$$

Organ rentowy wskazał ponadto, że odmówił przyznania emerytury (w myśl art.55 w związku z art.26 ustawy emerytalnej), ponieważ z wnioskiem o jej przyznanie odwołujący wystąpił w dniu 24 lutego 2014r., a więc przed osiągnięciem wieku 65 lat i 4 m-cy. Natomiast decyzją z dnia 05 marca 2014r. przyznana została emerytura po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego od dnia 27 lutego 2014 r. (w myśl art. 27 ustawy emerytalnej(pismo procesowe, k. 94-95 a.s.).

W dniu 27 września 2017 r. Sąd Okręgowy zobowiązał organ rentowy do przedstawienia hipotetycznej decyzji ustalonej w oparciu o przedstawione wyliczenia z dnia 13 września 2017 r. z uwzględnieniem danych przedstawionych w stanowisku komórki merytorycznej (zobowiązanie, k. 97 a.s.).

W dniu 5 października 2017 r. organ rentowy przedstawił hipotetyczną decyzję z dnia 4 października 2017 r., w której wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Wskazał ponadto, że podstawa obliczenia emerytury podlega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych wcześniejszych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 83.841,93 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 467.209,97 zł
- kwota pobranych emerytur 23.625,08 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 202,30 m-cy

Obliczenie wysokości emerytury:

$$[(83841,93 + 467209,97) - 23625,08] / 202,30 = 2.607,15 \text{ zł.}$$

(pismo procesowe, k.100-101 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 3 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że warunkiem zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej jest kontynuowanie ubezpieczeń emerytalnych i rentowych po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, przy czym spełnienie tego warunku bada się na dzień zgłoszenia wniosku o emeryturę. Organ rentowy zaznaczył, że J. M. (1) wystąpił z takim wnioskiem w dniu 24 lutego 2014 r., a więc przed osiągnięciem wieku 65 lat i 4 miesięcy. W związku z czym na datę złożenia wniosku nie spełniał warunku

kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego i rentowego po osiągnięciu takiego wieku. W konsekwencji organ rentowy odmówił przyznania emerytury w myśl art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej. Natomiast decyzją z dnia 5 marca 2014 r. przyznana została emerytura po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego od dnia 27 lutego 2014 r. w myśl art. 27 ustawy emerytalnej (pismo procesowe, k. 109-110 a.s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 16 listopada 2017 r. podniósł, że Sąd pismem z dnia 6 września 2017 r. zobowiązał Zakład ubezpieczeń Społecznych do hipotetycznego wyliczenia emerytury na dzień wydania decyzji odmownej, tj. 26 lutego 2015 r., w myśl art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej. Organ rentowy dokonał takiego wyliczenia na żadaną datę, jednak nie zgadza się z takim wyliczeniem. Wskazał, że przyjęcie powyższej daty skutkuje bowiem potrąceniem kwoty pobranych emerytur i jest niezgodne z obowiązującą wykładnią przepisów. Ustalenie emerytury w myśl 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej może być dokonane wyłącznie na datę przyznania emerytury zgodnie z art. 27 powyższej ustawy. W opisywanym przypadku wyliczenie powinno być dokonane na datę 27 lutego 2014 r., tj. na datę nabycia uprawnień do emerytury, po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Ewentualna wypłata wyliczonego w ten sposób świadczenia byłaby możliwa od 1 stycznia 2015 r., tj. na wniosek z dnia 30 stycznia 2015r. (pismo procesowe, k.120-121 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 20 listopada 2017 r. pełnomocnik ubezpieczonego, wskazał, że nieuzasadnione jest stanowisko prezentowane przez ZUS, jakoby spełnienie przesłanek wynikających z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych badane było na dzień złożenia wniosku, który ubezpieczony złożył w dniu 24 lutego 2014 roku, tj. na 3 dni przed osiągnięciem wieku emerytalnego 65 lat i 4 miesięcy. Powołując się na treść art. 55 ustawy emerytalnej zaznaczył, że wniosek o przyznanie emerytury ma być złożony po dniu 31 grudnia 2008 roku. Ubezpieczony w powyższym terminie niewątpliwie się mieści, bowiem wniosek złożył w 2014 roku. Co więcej decyzja o przyznaniu ubezpieczonemu emerytury od dnia 27 lutego 2014 roku wydana została w dniu 5 marca 2014 roku. Na dzień wydania przez organ decyzji ubezpieczony spełniał zatem wszystkie przesłanki zastosowania wobec niego przepisu art. 55 ww. ustawy tj. osiągnięcie odpowiedniego wieku emerytalnego, kontynuowanie ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz złożenie wniosku o emeryturę po 31 grudnia 2008 roku. Organ wydając decyzję winien uwzględniać stan faktyczny na datę jej wydania. Skoro w dniu 5 marca 2014 roku spełniał wszystkie wymienione wyżej przesłanki, niewątpliwie zatem ma on prawo do przeliczenia emerytury na korzystniejszych dla siebie warunkach. Jednocześnie zaznaczył, że ubezpieczony po osiągnięciu wieku emerytalnego od dnia 27 lutego 2014 roku dobrowolnie kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w P., zaś od 1 sierpnia 2014 roku pracując w ramach umowy zlecenia w Biurze (...). Przez te wszystkie lata odwołujący odprowadzał składki do ZUS, co w ocenie pełnomocnika winno zostać uwzględnione przy obliczaniu należnej mu emerytury.

Pełnomocnik ubezpieczonego podniósł nadto, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego „Emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po raz pierwszy po 31 grudnia 2008 r. (art. 55). Skorzystanie z póżonej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania „korzystniejszej” metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad) ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego” (wyr. SN z dn. 7.11.2013, sygn. akt II UK 143/13). Z powyżej cytowanego orzeczenia wprost wynika, że obowiązkiem organu jest ustalenie najkorzystniejszej dla ubezpieczonego metody obliczania emerytury. Jeżeli ubezpieczony spełnia warunki przyznania mu emerytury na zasadach kapitałowych i emerytura ta jest dla niego korzystniejsza, to w takiej wysokości powinna zostać mu przyznana, bowiem kwestia ta nie należy do uznania organu (pismo procesowe, k. 123-125 a.s.).

W kolejnym piśmie procesowym z dnia 28 listopada 2017 r. pełnomocnik ubezpieczonego wskazał, że organ rentowy wydając decyzję winien uwzględnić stan faktyczny na datę jej wydania, zaś w dniu wydania decyzji ubezpieczony spełniał wszystkie przesłanki zastosowania wobec niego przepisu art. 55 ustawy emerytalnej. Tj. osiągnięcie

odpowiedniego wieku emerytalnego, kontynuowanie ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz złożenie wniosku o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. Jednocześnie zaznaczył, że Sąd Okręgowy prawidłowo nakazał organowi wyliczenie hipotetycznej decyzji o wysokości emerytury na dzień 26 lutego 2015 r. Decyzja ta winna uwzględniać stan faktyczny istniejący w chwili jej wydania. Skoro zatem organ rentowy wydał decyzję odmawiającą przyznania ubezpieczonemu emerytury na zasadach kapitałowych w dniu 26 lutego 2015 r., na tę samą datę winien wyliczyć hipotetyczną emeryturę przysługującą ubezpieczonemu w przypadku wydania pozytywnej dla niego decyzji (pismo procesowe, k. 129-130 a.s.).

Organ rentowy ponownie wykonując zobowiązanie Sądu Okręgowego przedstawił hipotetyczne wyliczenia emerytury:

1. Hipotetyczna wysokość emerytury ustalona w myśl art. 55 w związku z art. 26 ustawy na datę przyznania emerytury według starych zasad tj. 27.02.2014 r. (jak wywodzi wg ZUS w uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie) wynosiłaby: 2.577,78 zł brutto:

-kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 80.744,24 zł

-kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 459.041,94 zł

-średnie dalsze trwanie życia wynosi 209,40 m-cy

Obliczenie wysokości emerytury:

$$(80744,24 + 459041,94) / 209,40 = 2.577,78 \text{ zł.}$$

2. Hipotetyczna wysokość emerytury ustalona na dzień 26.02.2015 r., w myśl art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynosiłaby: 2.607,15 zł brutto:

-kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 83.841,93 zł

-kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 467.209,97zł

-kwota pobranych emerytur 23.625,08 zł

-średnie dalsze trwanie życia wynosi 202,30 m-cy

Obliczenie wysokości emerytury:

$$[(83841,93 + 467209,97) - 23625,08] / 202,30 = 2.607,15 \text{ zł.}$$

3. Hipotetyczna wysokość emerytury ustalona na dzień 26.02.2015 r., w myśl art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bez pomniejszania o kwotę pobranych emerytur wynosiłaby: 2.723,93 zł brutto:

-kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 83.841,93 zł

-kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 467.209,97zł

-średnie dalsze trwanie życia wynosi 202,30 m-cy

-Obliczenie wysokości emerytury:

$$(83841,93 + 467209,97) / 202,30 = 2.723,93 \text{ zł.}$$

(k. 140-141 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2018 r. pełnomocnik ubezpieczonego wskazał, że właściwą datą wyliczenia emerytury jest data 26 lutego 2015 r., bowiem z tą datą organ rentowy wydał decyzję odmawiającą przyznania ubezpieczonemu emerytury na zasadach kapitałowych i dlatego też, na tę samą datę winien wyliczyć hipotetyczną emeryturę przysługującą ubezpieczonemu w przypadku wydania pozytywnej dla niego decyzji (pismo procesowe, k. 143 a.s.).

Na rozprawie w dniu 1 lutego 2018 r. pełnomocnik ubezpieczonego podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przeliczenie emerytury odwołującego na datę wydania decyzji tj. 26 lutego 2015r. na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej, zgodnie z wariantem trzecim hipotetycznego wyliczenia ZUS. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego (k.149-150 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach organu rentowego. Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Przy tym zaznaczenia wymaga, że stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, a strony różniły się wyłącznie, co do oceny prawnej przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania J. M. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 lutego 2015 r., znak: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sporu było to, czy ubezpieczony J. M. (1) spełnia przesłanki z art. 55 ustawy z ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383) do wystąpienia z wnioskiem o obliczenie jego emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z treścią powołanego przepisu, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r. może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Bezspornym jest, że J. M. (1) osiągnął już wymagany przez art. 27 wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu tego wieku oraz złożył wniosek o przyznanie na jego rzecz emerytury kapitałowej po dniu 31 grudnia 2008 r.

Organ rentowy odmowę obliczenia wysokości świadczenia według zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej, argumentował pobieraniem przez odwołującego emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego od dnia 27 lutego 2014 r. Stanowisko to nie jest jednak trafne, albowiem z treści art. 55 ustawy nie wynika, aby wniosek o emeryturę, określony we wskazanej powyższej regulacji musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że przepis art. 55 ustawy emerytalnej należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu tego wieku emerytalnego, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Przepis art. 55 ustawy emerytalnej, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według art. 26 ustawy zrównuje w pewnym sensie sytuację tych osób z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 ustawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 04 lipca 2013 r., II UZP 4/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12).

Kwestia ta była przedmiotem licznych rozważań i analizy bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego. I tak w wyroku z dnia 18 września 2014 r. (I UK 27/14) Sąd Najwyższy wskazał, że w art. 55 ustawy emerytalnej chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Jednocześnie we wcześniejszym orzeczeniu z dnia 04 września 2013 r. (II UK 23/13) Sąd Najwyższy przesądził, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym na dotychczasowych zasadach (art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury „kapitałowej” na podstawie art. 26 tej ustawy, jeżeli kontynuuje ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczanej w systemie kapitałowym wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 55 w związku z art. 114 ust. 1 ustawy).

Tym samym w uzasadnieniu do wskazanego powyżej wyroku z dnia 04 września 2013 r. (II UK 23/13), jak również do wyroku z dnia 07 listopada 2013 r. (II UK 143/13) Sąd Najwyższy zauważył, że emeryt pobierający świadczenie emerytalne, pozostający w dalszym ciągu czynny zawodowo i z tego tytułu kontynuujący obowiązkowo ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zachowuje status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego świadczenia emerytalnego, w tym do wyliczenia na zasadach kapitałowych, jeżeli emerytura obliczona na podstawie art. 26 ustawy jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy, gdy spełnił warunki wymagane w art. 55 ustawy. Ponadto w powołanym orzeczeniu z dnia 07 listopada 2013 r. Sąd Najwyższy wskazał na obowiązek organu rentowego do obliczenia w tym przypadku emerytury ubezpieczonemu zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznania emerytury w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy).

W świetle powyższego należało zatem uznać, że odwołujący J. K. nie utracił na stałe możliwości zweryfikowania wysokości przyznanej na jej rzecz emerytury tylko dlatego, że wcześniej nabył ona prawo do pobierania ww. świadczenia w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, skoro w dalszym ciągu kontynuował zatrudnienie i uiszczał należne z tego tytułu składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe.

Uwzględnienie odwołania nie mogło ograniczyć się jednak tylko do badania, czy wnioskodawca kontynuował ubezpieczenie emerytalne i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., albowiem warunkiem koniecznym do zastosowania art. 55 ustawy jest przeprowadzenie oceny, czy emerytura odwołującego obliczona na tej podstawie byłaby wyższa od emerytury obliczonej na podstawie art. 27 ustawy. Okoliczność ta została zweryfikowana w toku niniejszego postępowania, w którym zobowiązano organ rentowy do dokonania symulacji mającej na celu stwierdzenie, która z emerytur (obliczona według art. 27 czy art. 26 ustawy) jest korzystniejsza dla wnioskodawcy. Wykonując zobowiązanie Sądu, organ rentowy przedstawił trzy warianty hipotetycznej wysokości emerytury, podając, że emerytura ubezpieczonego obliczona według III wariantu zgodnie z regułami art. 55 w zw. z art. 26 ustawy bez pomniejszania jej wartości o sumę kwot pobranych emerytur wyniosłaby na dzień 26 lutego 2015r. miesięcznie 2723,93 zł., natomiast wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 27 i 53 ustawy wynosi 2288,00 zł miesięcznie. Z porównania wysokości obu świadczeń jednoznacznie wynika, że wysokość emerytury obliczona według art. 55 ustawy jest dla odwołującego kwotowo korzystniejsza.

Jednocześnie wskazać należy, że właściwą datą wyliczenia emerytury jest data 26 lutego 2015r. Z tą bowiem datą organ rentowy wydał decyzję odmawiającą przyznania ubezpieczonemu emerytury na zasadach kapitałowych i dlatego też, na tę samą datę winien wyliczyć emeryturę przysługującą ubezpieczonemu w przypadku wydania pozytywnej dla niego decyzji.

Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa 912/16 stwierdził: „Wskazać należy, iż złożenie wniosku o świadczenie inicjuje postępowanie przed organem rentowym jednak prawo do świadczenia powstaje z chwilą spełnienia wszystkich przesłanek. Organ rentowy bada spełnienie przesłanek warunkujących przyznanie prawa do świadczenia na dzień wydania decyzji. Powyższe wynika z treści art. 100 ust. 1 cyt. wyżej ustawy, zgodnie z którym prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa” (por. uzasadnienie wyr. SA w Łodzi z dn. 9.06.2017, III AUa 912/16). Z przytoczonego orzeczenia jasno wynika, że spełnienie przesłanek uprawniających do uzyskania emerytury na zasadach

kapitałowych bada się na dzień wydania decyzji, a zatem błędne jest stanowisko organu, który stwierdza, że odmowa przeliczenia ubezpieczonemu emerytury jest uzasadniona i zgodna z przepisami prawa, albowiem zbyt wcześnie złożono wniosek o przyznanie emerytury.

W tym stanie rzeczy, zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. należało zmienić zaskarżoną decyzję i przyznać J. M. (1) prawo do emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i do obliczenia wysokości emerytury przyjąć: jako kwotę zewidencjonowanych na koncie odwołującego z uwzględnieniem waloryzacji 83.841,93zł, jako kwotę waloryzowanego kapitału początkowego 467.209,97zł, przy przyjęciu dalszej średniej długości życia 202,30 miesięcy i ustalić, że wysokość emerytury na dzień 26 lutego 2015r. wynosi 2.723,93zł zgodnie z wariantem III. przedstawianego przez ZUS hipotetycznego wyliczenia. Na marginesie stwierdzić, należy, że ZUS w hipotetycznych wyliczeniach w wariantcie II pomniejszył emeryturę odwołującego o kwotę pobranych już emerytur, przy czym nie wskazał podstawy prawnej, na której oparł swoje wyliczenie. W stanie faktycznym sprawy zdaniem Sądu nie znajdują zastosowania przepisy nakazujące pomniejszenie emerytury dla odwołującego o kwoty już pobrane.

O kosztach postępowania, Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t. j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. na rzecz J. M. (1) kwotę 180zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W dalszej kolejności, Sąd Okręgowy zbadał kwestię odpowiedzialności organu rentowego za brak ustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie dotyczącej wniosku ubezpieczonego o przeliczenie świadczenia z dnia 24 lutego 2014r. Powyższe zagadnienie prawne ma znaczenie prejudycjalne dla orzeczenia w przedmiocie dalszego roszczenia ubezpieczonego o zapłatę odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia w wyższej wysokości na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej. W tym miejscu wskazać należy, że postępowanie organu rentowego w niniejszej sprawie nie odpowiada prawu. Podkreślenia wymaga, że w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2007 r. (P 11/07) Trybunał Konstytucyjny wywiódł w szczególności, że przez pojęcie „wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności” z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Stąd też trzydziestodniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędna interpretacja przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. Taki jest też przeważający kierunek wykładni Sądu Najwyższego, w szczególności należy wskazać, że Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 kwietnia 2004 r. (III UA 1/04), stwierdził, że jeżeli organ rentowy nie wyda decyzji pozytywnej w sprawie ustalenia prawa do świadczenia lub nie wypłaci tego świadczenia w terminie 30-dniowym od daty faktycznego wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania przez organ rentowy decyzji, a następnie - w wyniku przeprowadzonego postępowania odwoławczego - okaże się, iż w tej dacie zostały już faktycznie wyjaśnione wszystkie okoliczności niezbędne dla wydania takiej decyzji, to wówczas organ rentowy obowiązany jest do wypłaty także stosownych odsetek od tego świadczenia. W wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., (I UK 159/04), Sąd Najwyższy przyjął, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł, że wówczas, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji, miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wniosek, to dla obowiązku

zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza, gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu.

W realiach niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie ponownego ustalenia wysokości świadczenia według nowych zasad po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Organ nie uwzględnił bowiem wniosku ubezpieczonego o przeliczenie świadczenia wskutek wadliwej interpretacji przepisów prawa materialnego, a zatem ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do ustalenia wysokości świadczenia należnego J. M. (1) w prawidłowej, wyższej niż dotychczasowa kwota. Mając powyższe na uwadze, w pkt. 3 sentencji wyroku, Sąd Okręgowy ustalił odpowiedzialność organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu ostatniej istotnej okoliczności do przyznania świadczenia obliczonego w sposób określony w pkt. 1 wyroku.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)